

# ARHEOLOŠKI MUZEJ ZADAR

Trg opatice Čike 1, 23000 Zadar, tel. 023/212-447, 211-837, faks 023/314-330  
URL: <http://www.donat.com/arh>, e-mail: [arheoloski-muzej-zadar@zd.tel.hr](mailto:arheoloski-muzej-zadar@zd.tel.hr)

Tip muzeja:	specijalizirani muzej
Vrsta muzeja:	arheološki
Djelokrug:	republički
Godina osnutka:	1832.
Osnivač:	ostalo
Sastavljen od:	Područna arheološka zbirka Nin
Ravnatelj:	Radimir Jurić
Broj stručnih djelatnika:	12

Stručni djelatnici:  
Ivan Čondić (*ertač*), Penka Dorčić (*viša preparatorica*), dr. Ivo Fadić (*muzejski savjetnik*), Smiljan Gluščević, Radimir Jurić (*muzejski savjetnik*), Natalija Klarin (*kustosica*), mr. Marija Kolega (*viša kustosica*), Branka Nedved (*muzejska savjetnica*), Franjo Nedved (*viši fotograf*), Cvita Raspović (*muzejska pedagoginja*), Frane Žunić, Marija Zorica (*konzervatorica*)

## 1. Skupljanje građe

Arheološka građa stizala je u sustavnim, zaštitnim i pokusnim istraživanjima, te rekognosciranjem i otkupom.

### 1.2. Terensko istraživanje

Istraživanja su se provodila u dijelu zapadnog krila nekadašnjeg samostana sv. Dominika i u dvorištu Pomorske škole u Zadru, u crkvi sv. Petra u Diklu, u Ninu (rimski hram, Sv. Asel, rimski mozaik u vrtu Kera, Kraljevac, gradski bedemi s kasnoantičkom kulom), Udbini (katedrala sv. Jakova), Asseriji, Radošinovima, Starigradu (Sv. Petar, Paklarić), Svijinoj gradini kod Kruševa, Pridragi, Korlatu te u podmorju uz Grebene kod otoka Silbe.

#### Arheološka istraživanja

- Od 12. veljače do 10. travnja provedena su zaštitna arheološka istraživanja u dijelu glavne ulice i u zoni Donjih gradskih vrata u Ninu.

Istraživanja su poduzeta radi nastavka popločenja u glavnoj ulici što ga provodi Poglavarstvo grada Nina. Obuhvaćena je površina od oko 330 m<sup>2</sup>. Međutim, iskop nije obuhvatio dublje slojeve zbog stalnog nadiranja vode i plime. Na cijeloj je površini nakon skidanja asfalta otkriveno kameno popločenje, tragovi kojega se vide unutar Donjih vrata, kao i ispred njih. Pronađen je ulomak pilastra s pletenom ornamentikom koji je bio u sekundarnoj uporabi. Sa unutarnje i vanjske strane Donjih vrata otkrivena su dva zida. Istraženi su ostaci konzervirani i prezentirani.

Istražena je i antička kula kvadratnog oblika (7,4 x 6,00 m), koja se dijelom nalazi na samoj ulici, dok na zapadnoj strani završava u vrtu obitelji Maštrović. Susretljivošću uz dopuštenje vlasnika porušen je recentni ogradni zid s vratima kroz koja se ulazilo u vrt. Potom je u cijelosti istraženo zapadno krilo i dio sjevernog krila kule. Istražena je i dokumentirana situacija na južnoj strani Nina, a može se usporediti s identičnom i već poznatom SI antičkom kulom kod Gornjih vrata. Temelji antičke (zapadne) kule u zoni ispred Donjih vrata su nakon istraživanja su konzervirani, a zidovi izdignuti iznad razine popločenja. Na taj je način južni ulaz u Ninu poprimio sasvim drugačiji, ljepši izgled. Zaštitna arheološka istraživanja vodila je mr. Marija Kolega, voditeljica Područne arheološke zbirke u Ninu, a sudjelovali su Majda Predovan, dipl. arh. i Mate Radović, apsolvent arheologije. Tehničku dokumentaciju izradila je Svjetlana Pijaca, a fotodokumentaciju Franjo Nedved, djelatnici Arheološkog muzeja.

Konzervaciju i prezentaciju otkrivenih graditeljskih ostataka vodila je prof. Anastazija Magaš, djelatnica Konzervatorskog odjela u Zadru.

- Od 25. travnja do 6. srpnja provedena su zaštitna arheološka istraživanja rimskog mozaika (vrt Kera) u Ninu.

Nastavak je to istraživanja provedenih prethodnih dviju godina. Ukupno je istraženo 187 m<sup>2</sup>. Najveća prostorija prekrivena je bogato ukrašenim mozaičnim podom.

Unutar crnoga uskog okvira i bijeloga, šireg nalazi se vrlo bogat i raskošan uzorak (6,30 x 6,30 m) u kojemu su obilno i gusto ispremiješani dijelovi s vegetabilnim geometrijskim i životinjskim uzorcima (motivi vepra, srne, psa, vuka, te kantarosa s čapljom i golubicom). Prostorija je duga 7,60 m, široka oko 7 m.

Sjeveroistočno od te prostorije nalazi se međuprostor veličine 3,80 x 2 m u kojemu nije pronađen mozaik, a sam je prostor dosta uništen kasnijim ukopima. Na nju se dalje prema sjeveroistoku naslanja prostorija duga 12,35 m, a široka 2,5 m. U toj je prostoriji nešto slabije sačuvan mozaični pod, a na istočnoj ga polovici gotovo i nema. Ukrašen je jednostavnim crnim rombovima na bijeloj podlozi, a prag je bogato urešen rombovima.

Sjeverozapadno od velike prostorije s mozaikom djelomice je istražen mozaik susjedne prostorije, slično ukrašene crnim rombovima na bijeloj podlozi kao prostor na sjeveroistočnoj strani. Kod te prostorije pronađen je vrlo široki prag ukrašen biljnim motivima. Takvi su pragovi prvi puta otkriveni na području djelovanja Muzeja.

Istraživanjem je prikupljena veća količina (više od 3.000 predmeta, od čega je 1.200 predmeta do sada uneseno u privremeni katalog) pokretnoga kulturnog materijala s vrlo zanimljivim i rijetkim ulomcima prapovijesnih posuda, kao i onih iz srednjeg vijeka. Pronađena je veća količina rimskih posuda, a znakovit je i nalaz kasnoantičkih grobova s grobnim prilozima.

Istraživanja je vodila prof. Branka Nedved, a sudjelovala je i Marija Viduka, dipl. arh., Karla Gusar i Majda Predovan, dipl. arh., te studenti i apsolventi arheologije Filozofskog fakulteta u Zadru. Tehničku dokumentaciju izradili su Ivan Čondić i Jakov Vučić. Vrlo složen konzervatorski zahvat na mozaiku izveli su Milun i Mira Garčević, mozaičari iz Zagreba.

Ostvarena je vrlo plodna suradnja s Upravom za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskim odjelom Zadar, tj. s prof. Miljenkom Domijanom, glavnim konzervatorom Hrvatske i prof. Anastazijom Magaš. Nadzor konzervatorskih radova vodio je navedeni Konzervatorski odjel.

Sve je radove financiralo Ministarstvo kulture RH.

- Od 3. do 8. svibnja provedena su sondažna istraživanja na položaju Orasje (vlasnik vinograda Bare Portada) u Paljuvu kod Novigrada.

Stručnjaci su na teren izašli nakon dojave vlasnika vinograda o pronalasku ljudskih kostiju i kamenih ploča prilikom sadnje vinograda. Vlasnik je dopustio otvaranje sonde (180 x 300 m). Na dubini od jednog metra pronađen je grob s pokojnikom u zgrčenom položaju. U grobu nije bilo nalaza, ali je na površini zemljišta i u iskopu nađeno više ulomaka prapovijesne željeznodobne keramike.

Istraživanja su vodili Natalija Klarin, dipl. arh., kustosica Arheološkog muzeja i prof. Radimir Jurić. U ekipi su još radili Jakov Vučić, apsolvant arheologije Filozofskog fakulteta u Zadru i Franjo Nedved, viši fotograf Muzeja.

- Od 9. do 11. svibnja provedena su zaštitna arheološka istraživanja na položaju Gromilo u Pridragi.

Na tom položaju učinjen je očevid u rujnu 2000. g., nakon dojave o pronalasku ljudskih kostiju. Potporom Općine Pridraga provedena su istraživanja. U razrušenom humku pronađena su i istražena 3 groba (bez grobnih priloga). Po načinu izrade grobne arhitekture najvjerojatnije je riječ o srednjovjekovnim ukopima.

Istraživanja su vodili Natalija Klarin, dipl. arh., kustosica Muzeja i prof. Radimir Jurić. Sudjelovali su i Franjo Nedved te prof. Ivan Čondić, crtačica Arheološkog muzeja.

- Od 6. lipnja do 24. kolovoza izvedena su istraživanja okoliša crkve sv. Petra u Starigradu.

Istražena su 53 groba (dosad ukupno 102 groba). Pokojnik ili više njih bili su položeni izravno u zemlju, u drvene sanduke ili u grobove s arhitekturom. U grobovima je pronađeno 18 brončanih prstenova, 7 manjih puceta, srebrnih alkica, 15 željeznih aplika za pojas i nekoliko predica, dok su u iskopu izvan grobova pronađeni ulomci grobne keramike i majolike, keramički pršljen, ulomci staklenih ručica, ulomci finijeg stakla ukrašenog apliciranim nitima, više željeznih čavala i dr. Nalazi iz grobova datiraju se u vrijeme od 13. do 19. st., a drugi navedeni primjerci koji su pronađeni izvan grobova potječu iz rimskog doba do novog vijeka.

Osteološka je građa u cijelosti prikupljena i analizirat će je dr. M. Šlaus iz Zagreba.

Tijekom druge polovice studenoga 2001. izrađivana je dokumentacija i zatrpavan veći dio istraženog prostora oko crkve.

Istraživanja je vodio prof. Radimir Jurić, a stručnu ekipu činili su i Jakov Vučić, apsolvant arheologije Filozofskog fakulteta, prof. Ivan Čondić, crtač Muzeja, Lidija Divković, dipl. arh. (vanjska suradnica), Hrvoje Manenica i Mario Novak, apsolvanti arheologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Stručnu potporu istraživačima pružio je dr. Pavuša Vežić, docent Filozofskog fakulteta u Zadru.

Istraživanje je financiralo Ministarstvo kulture RH, a potporu su još pružili Nacionalni park Paklenica te hoteli Alan i Rajna.

- Od 12. lipnja od 27. srpnja i od 21. rujna do 13. studenoga trajala su arheološka istraživanja katedrale sv. Jakova u Udbini.

Nastavak je to istraživanja iz 2000. g. Nastavljen je iskop duž zidova, a otvorene su i nove sonde sa zapadne i istočne strane, te širok pojas sa sjeverne strane sakralnoga objekta. Uz već poznatu južnu prigradnju otkriven je početak još jedne prostorije čije dimenzije nisu još utvrđene. Uz južnu stranu apside otkrivena je još jedna prostorija. Pokraj crkve, uz zapadno pročelje, otkriveni su dijelovi predvorja. Otvorena je velika površina terena, a sa sjeverne i zapadne strane posječeno je raslinje koje je pokrivalo padine humka. Ukupno je, prema okvirnim procjenama, od šute oslobođeno oko 230 m<sup>2</sup> prostora Karije. U slojevima iskopa pronađeno je više obrađenih kamenih ulomaka (dijelovi arhitekture, arhitektonski ukrasi). Mjestimice su pronađene ljudske kosti, a u višim slojevima iskopa i grobovi, od kojih su 3 istražena i dokumentirana.

Istraživanja je vodio prof. Radimir Jurić, a stručnu ekipu činili su Natalija Klarin, dipl. arh., crtač Ivan Čondić i Jakov Jučić, te fotograf

Franjo Nedved. Ostvarena je suradnja s Muzejem Like iz Gospića, tj. s mr. Tatjanom Kolak. Stručnu pomoć istraživačima je pružio dr. Pavuša Vežić, docent Filozofskog fakulteta u Zadru.

Istraživanje je financiralo Ministarstvo kulture RH.

- Od 4. srpnja do 21. prosinca 2001. provedena su zaštitna arheološka istraživanja u prostoru nekadašnjeg sjeverozapadnog krila samostana sv. Dominika u Zadru.

Riječ je o neplaniranim arheološkim istraživanjima koje je financiralo Kazalište lutaka.

Arheološkim istraživanjima prethodile su opsežne pripreme i ograđivanje budućeg dilašta.

Dominikanska crkva i samostan bili su početkom 19. st. pregrađeni u vojarnu, pa su tada izgubili mnogo od svog izvornog oblika (pod francuskom upravom, u duhu francuske revolucionarne politike, Generalno učilište i samostan zatvoreni su 8. siječnja 1867. i nacionalizirani). Raspolaze se crtežom samostana iz 1892. g. Arheološkim je istraživanjima praćen postojeći nacrt te se nastojalo utvrditi koji zidovi pripadaju izvornoj strukturi srednjovjekovnog samostana, a koji pregradnji ili pregradnjama. Na relativnoj dubini od 70-80 cm otkriveno je popločenje trijema samostanskog. Otkriveno je 6 grobova bez grobnih priloga.

U užim slojevima otkriveno je mnoštvo ulomka rimske keramike (ulomci gruboga i finog kuhinjskog posuđa, rimskih svjetiljki, stakla, bronce i dr. – ukupno 16.000 ulomaka). Otkriveni su zemljani ostaci rimskoga i kasnorimskoga graditeljstva te velik broj ostataka materijalne kulture iz vremena Liburna. Osobitu važnost imaju rezultati koji se odnose na raster antičkog Zadra.

Opisana su arheološka istraživanja pomogla u utvrđivanju arhitekture srednjovjekovnog samostana i njegovih pregradnji, te su upotpunila spoznaje o rimskome urbanističkom rasteru i povijesti grada Zadra.

Istraživanja su vodili prof. Branka Nedved i Radimir Jurić, uz stalno vodstvo mr. Kornelije Giunio na terenu. Još su sudjelovali Ivanka Radulić, dipl. arh., Marina Maruna, dipl. arh., prof. Ivan Čondić – crtač Muzeja, Franjo Nedved – fotograf Muzeja te Ivana Mazić i Latica Škubonja, studentice Filozofskog fakulteta u Zadru.

Ostvarena je suradnja s Upravom za zaštitu spomenika kulture, Konzervatorskim odjelom Zadar što ga je zastupala prof. Anastaziji Magaš.

- Od 12. srpnja do 14. kolovoza 2001. trajala su pokusna i zaštitna arheološka istraživanja na položaju Paklarić u Starigradu. Nakon toga do 25. kolovoza, nastavljeno je uređenje nalazišta, izrada dokumentacije i obrada građe.

Istraživanja su izvedena na 2 mjesta. Na istočnom dijelu platoa obuhvaćen je zid dužine 57 m. Taj je zid izgrađen na prapovijesnome (željeznodobnom) suhozidnom bedemu. Pronađeno je i više ulomaka prapovijesne i kasnosrednjovjekovne keramike.

Na zapadnom rubu platoa nalaze se ostaci veće kule trapezoidnog oblika. Istočni i južni zid kule dugi su 16 m, sjeverni 18, a zapadni gotovo 22 m. Najveća sačuvana visina plašta iznosi 3 m i izmjeren je na vanjskoj strani sjevernog zida. Tijekom istraživanja uklonjen je nasip s vanjskoga i unutarnjeg lica istočnog zida, te s unutarnjeg lica južnog zida. Pronađena je kasnosrednjovjekovna keramika. Među nalazima se izdvajaju 3 srebrna novčića mletačkih duždeva.

Taj obrambeni objekt sagrađen je u kasnom srednjem vijeku te je služio za nadziranje važne komunikacije koja je još od prapovijesti vodila kroz Paklenicu prema Lici.

U idućem razdoblju na Paklariću valja nastaviti istraživanja, posebice na prapovijesnom bedemu i kuli koja se nalazi na zapadnom platou.

Istraživanje je financirao Nacionalni park Paklenica.

Istraživanja je vodio prof. Radimir Jurić u suradnji s Natalijom Klarin, dipl. arh., Franjom Nedvedom, muzejskim fotografom, prof. Ivanom

Čondićem – crtačem Muzeja, Jakovom Vučićem, apsolvantom arheologije Filozofskog fakulteta u Zadru (voditelj dokumentacije uz stalnu prisutnost na terenu), Lidijom Divković, dipl. arh., vanjskom suradnicom Muzeja. Na terenu je višeput boravila i Lepa Petri dipl. inž. arh. Konzervatorica Konzervatorskog odjela u Zadru (Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture RH).

Svu logističku potporu dao je Nacionalni park Paklenica.

- Od 18. lipnja do 18. srpnja trajala su arheološka istraživanja rimskog hrama u Ninu.

Istraživalo se u obje prostorije svetišta. Nastavak je to radova iz prethodne godine.

U prostoriji 1 kopalo se u dubini od 265 do 350 cm. Sastav otkopanih slojeva pretežito je sadržavao keramički materijal (rimskih i prapovijesnih, manju količinu metalnih predmeta, te ukupno 5 različitih zidanih konstrukcija). Među keramičkom građom prevladava domaća liburnska keramika s iznimno bogatim i različitim tipovima posuđa te uvezena grčka i italska keramika.

U prostoriji 2 nastavljen je iskop u dubini od 260 do 355 cm. U slojevima je prevladavao keramički liburnski materijal. Istražen je i zid koji se nastavlja iz prostorije 1 u dužini od 682 cm. U njegovoj konstrukciji uočavaju se dvije graditeljske faze (najdonji sloj zida pripisuje se liburnskoj gradnji, a druga građevinska faza pripada kasnorepublikanskom razdoblju i može se povezati s vremenom kada Enona dobiva status municipija, tj. nešto prije 15. g. pr. Krista).

Istraženo je oko 8.000 primjeraka različite arheološke građe (keramike, metala, kamena, školjki, kostiju). Opran je 7.801 ulomak, nakon čega je građa selektirana. Od toga je 3.535 ulomaka (najviše kamenih) signirano, spremljeno u kutije i pohranjeno u spremište. Taj su posao obavila četiri studenta arheologije u tijekom od 2,5 mjeseci.

Nakon završenih iskopavanja započelo je zatrpavanje prostorija pijeskom. Zatim je nastavljena s konzervacija sjevernog zida hrama u dužini 28 m i visini 1 metra. Poslovi su obavljani prema uputama Konzervatorskog odjela u Zadru.

Istraživanja je vodila mr. Marija Kolega, voditeljica Područne arheološke zbirke u Ninu, a sudjelovali su diplomirani arheolozi Natalija Klarin, kustosica Arheološkog muzeja u Zadru, Majda Predovan i Marina Viduka, diplomirane arheologinje te apsolvanti arheologije Filozofskog fakulteta u Zadru Josipa Baraka, Karla Gusar, Vedran Kos, Hrvoje Musinov i Lucijana Šešelj, vanjski suradnici.

Tehničku dokumentaciju izradio je Ivan Čondić, a fotodokumentaciju Franjo Nedved. Konzervatorski nadzor obavila je prof. Anastazija Magaš iz Konzervatorskog odjela u Zadru.

Sve navedene radove financiralo je Ministarstvo kulture RH.

- Od 20. rujna do 29. listopada 2001. trajala su istraživanja ranohrvatskoga groblja na položaju Vinogradine u Radošinovcima kod Benkovca.

Nastavak je to istraživanja iz prethodnih godina. Otkriveno je i istraženo 19 grobova. Od toga je 14 grobova odraslih osoba, 4 su dječja, a jedan je potpuno uništen. Pronađena je vrijedna arheološka građa (ukupno 15 predmeta), od čega 9 naušnica i 5 prstenova od srebra i bronce te keramički pršljen. Dativaju se u vrijeme od sredine do kraja 9. st.

Pod vodstvom dr. Marijana Šlause napravljena je analiza vrijednoga osteološkog materijala.

Istraživanja je vodio prof. Radimir Jurić, a u ekipi su još sudjelovali Natalija Klarin, dipl. arh., kustosica Muzeja, prof. Ivan Čondić – crtač Muzeja, Franjo Nedved – fotograf Muzeja, Jakov Vučić, apsolvant arheologije Filozofskog fakulteta u Zadru, Lidija Divković, dipl. arheologinja i Ante Žderić, vanjski suradnici Muzeja.

Istraživanje je financiralo Ministarstvo kulture RH.

- Od 16. listopada do 18. prosinca provedena su arheološka istraživanja okoliša i sakristije župne crkve (nekadašnje ninske stolnice) sv. Asela u Ninu.

U južnoj (manjoj) crkvi otkriven je krsni zdenac kružnog oblika (promjer 120 x 110 cm) s dva kraka stubišta. Zdenac je ključni nalaz svih dosadašnjih istraživanja unutar kompleksa jer definira složenost ranokršćanskog horizonta u navedenom sklopu te je time otkriven položaj krstioničke prostorije unutar crkve.

Na jugoistočnom dijelu terena nastavljen je iskop unutar ogradnog zida crkve sv. Asela. Istraženo je ukupno 12 zidanih grobnica, a sve su imale više pokojnika. Osteološki je materijal skupljen i spreman je za analizu. U dubljim slojevima istraženi su zidovi iz rimskog doba, koji pripadaju graditeljskom objektu što se pruža na neistražene površine. Nađeno je više ulomaka uporabne keramičke građe (tanjuri, vrčevi, uljanice), nakita, stakla, žbuke i dr. Najdublji slojevi pripadaju prapovijesnom razdoblju. U njima je istraženo veće ognjište i jama za otpatke s dosta ostataka posuđa od pečene zemlje.

U sakristiji crkve sv. Asela istražena je apsida crkve iz ranokršćanskog razdoblja, zajedno s podnicom svetišta i oltarom. Izvan apside istraženo je 14 grobova koji pripadaju kasnoantičkome i srednjovjekovnom razdoblju.

Sva su 3 navedena sektora nakon istraživanja zatrpana zemljom (sakristija je, primjerice, u funkciji). Zaštitno je zatrpan krsni zdenac u manjoj crkvi, koji će u idućem razdoblju trebati prezentirati.

Istraživanja je vodila mr. Marija Kolega, voditeljica Područne arheološke zbirke u Ninu, a sudjelovali su i dipl. arheolozi Marina Viduka, Majda Predovan i Ante Žderić. Tehničku dokumentaciju izradili su Svjetlana Pijaca i Ante Žderić, a fotodokumentaciju Franjo Nedved, Radivoje Žunić i Marija Kolega.

Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH.

- Od 18. listopada do 19. studenoga trajala su istraživanja na Asseriji.

To je istraživanje nastavak iz 2000. g. Radovi su ostvareni u suradnji s Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zadru u sklopu znanstvenog projekta *Antičko graditeljstvo i umjetnost na istočnoj obali Jadrana*, koji vodi prof. dr. Nenad Cambi.

Istraživalo se na 3 položaja: od smjera zapadnih vrata grada prema Trajanovim vratima, uz sjeverni potez plašta bedema, te na položaju novootkrivenih gradskih vrata.

Na prvom su položaju otkriveni ostaci druge faze kasnoantičke nekropole. Ustanovljena je struktura nasipa između ranoga kasnorepublikanskog bedema i kasnoantičkog zida. S unutarnje strane kasnoantičkog zida otkrivena je djelomice sačuvana stela s 3 portreta. Otkriven je i veliki kameni blok (oko kasetiranog svoda monumentalne grobnice) s prikazom meduze i rozeta u zrakasto postavljenim kasetama.

Na drugom položaju (od Trajanovih vrata prema sjeveru) otkriven je novi način kasnoantičke adaptacije fortifikacijskog sustava (na udaljenosti od 5,5 m rani je bedem u nizu ojačan "kontraforima"). Na tom su potezu ustanovljene 2 faze kasnoantičkih ukopa (ukopi pod tegulama i ukopi u zidanim grobnicama). Valja istaknuti da je između 2 ranorimske kule i prvog kontrafora pronadeno više ulomaka ranokršćanske kamene plastike (uglavnom pluteja).

Na trećem položaju (sjeveroistočni potez, Mala vrata) ustanovljene su 3 graditeljske faze u nekoliko prostorija. Nađeno je više keramičkih ulomaka, obilje željezne troske i jedna pločica od brončanog lima s predivno sačuvanim reljefom (konj s jahačem).

U ime Arheološkog muzeja radovima je upravljao prof. Ivo Fadić, a u ime Fakulteta prof. dr. Nenad Cambi. Sudjelovali su: dr. Željko Miletić, mr. Miroslav Glavičić, mr. Mato Ilkić, mr. Dražen Maršić, Marija Kostović, dipl. arh., Zoran Bakić – dokumentarist, djelatnici Filozofskog fakulteta te 12 studenata arheologije. Ekipu Arheološkog

muzeja činili su diplomirani arheolozi Jadranka Čović i Eduard Alfirević, Timka Alihodžić, apsolutnica arheologije, prof. Ivan Čondić – crtač i Jakov Vučić, apsolutent arheologije.

Ni ovaj puta nije izostala pomoć Grada Benkovca, koji je financirao 3 fizička radnika, osigurao strojeve i geometra.

Ekipu Arheološkog muzeja financiralo je Ministarstvo kulture RH.

- Od 15. listopada do 1. prosinca trajala su zaštitna arheološka istraživanja na položaju Kraljevac u Ninu, i to na njegovom krajnjem južnom dijelu.

Nastavak je to prethodnih istraživanja u glavnoj ulici, koja se provode u suradnji s Poglavarstvom grada Nina. Istražen je prostor veličine 9,90 m x 5,80 m. Nakon skidanja asfalta i podloge pojavilo se starije kameno popločje, kakvo je ustanovljeno u ranijim kampanjama (kod župne crkve i ispred Donjih vrata). Otkriven je građevinski sklop koji je pripadao kneževoj palači, monumentalnoj srednjovjekovnoj građevini nad čijim je temeljem 1907. g. sagrađena školska zgrada. Kneževa je palača fasadom bila okrenuta prema katedrali. Veća stradanja doživjela je u rušenju grada 1646., a obnovio ju je providur Pietro Civran.

Sjeverni pregradni zid istražen je u dužini od 125 cm, a ostali se dio nalazi ispred školske zgrade. Južni pregradni zid otkriven je u dužini od 230 cm. Južna prostorija unutar građevine istražen je u površini od 2 x 4,20 m, dok je srednja veličine 2,30 x 2 m. Pretpostavlja se da je riječ o otpadnoj jami kneževe palače u kojoj su pronađene velike količine ostataka hrane i školjke (kamenice i dagnje), riblje kosti, puževi, životinjske kosti (janjeće kosti i peradi), te oklop male kornjače. Od keramičke građe pronađeno je 2.000 ulomaka, od kojih 90% pripada majolici, zatim 1.000 ulomaka staklenih posudica, 3 brončane žlice, 1 brončani sviječnjak, željezni predmeti i dr.

U sjevernoj prostoriji veličine 2,70 x 2,30 m na dubini od 35 cm pronađeno je ognjište. Prostorija je istražen do 100 cm dubine, a na dnu su pronađeni ostaci kaldrme. Uz zapadni profil sonde pronađen je kameni rubnik ceste.

Istraživanja je vodila mr. Marija Kolega, voditeljica Područne arheološke zbirke u Ninu, a u ekipi su još sudjelovali: Mate Radović, Vedran Kos i Ivica Čurković, apsolutenti arheologije te Radivoje Žunić, Majda Predovan, Karla Gusar i Josipa Baraka, diplomirani arheolozi, vanjski suradnici Muzeja.

- Od 8. studenoga do 28. prosinca trajala su istraživanja na Cvijinoj gradini kod Kruševa.

Radovi su bili usredotočeni na definiranje tlorisne situacije na platou i na rubovima gradine. Nastojao se ustanoviti odnos građevina i komunikacija na njezinoj površini i terasama koje se protežu s istočne i južne strane. Temeljitim pregledom terena uočeno je 70-ak na površini vidljivih zidova. Svi vidljivi zidovi uneseni su u geodetski plan. Taj je posao pratilo raščišćavanje mjesta na kojima su se nalazile veće gomile kamenja.

Dovršenjem plana dobivena je općenita tlorisna situacija na kojoj se mogu iščitati rubovi naselja i smjer pružanja bedema te gustoća i položaj objekata izgrađenih na gradini.

Na dva odobrena položaja plićim je iskopom utvrđen smjer pružanja i položaj još nekih zidova, a cilj iskopavanja pokušaj je detaljnijeg definiranja dijela gradskog područja.

Radove su vodile prof. Branka Nedved i Natalija Klarin, dipl. arheologinje. Sudjelovali su i prof. Ivan Čondić, crtač te Franjo Nedved, fotograf, djelatnici Arheološkog muzeja, kao i vanjski suradnici Ante Žderić, dipl. arh. i Jakov Vučić, apsolutent arheologije Filozofskog fakulteta u Zadru.

Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH.

- Od 19. listopada do 22. studenoga provedena su nužna zaštitna arheološka istraživanja okoliša crkve sv. Petra u Diklu.

Prethodno se izašlo na teren 9. listopada. Ukupno je istraženo 10 grobova sa sjeveroistočne strane crkve. U 6 grobova bilo je pokopano više osoba. Četiri groba bila su dječja. Grobni su nalazi pronađeni u 4 groba (perlice, ulomak križa, 5 privjesaka i prsten). Riječ je o građevini iz novijeg vijeka (17. st.).

Istraživanja je vodio prof. Radimir Jurić u suradnji s Ivankom Radulić, dipl. arh. i Lidijom Divković, dipl. arh., te Jakovom Vučićem, apsolutentom arheologije – vanjskim suradnicima. Fotodokumentaciju je izradio Franjo Nedved, muzejski fotograf. Ostvarena je suradnja s Upravom za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskim odjelom Zadar.

- Od 8. siječnja do 16. srpnja i od 17. rujna do 5. listopada 2001. proveden je stručni arheološki nadzor pri proširenju i rekonstrukcije telekomunikacijske mreže u povijesnoj jezgri Zadra.

Ukupno je iskopano 3.200 m kanala čija je dubina iznosila između 30 i 40 cm, a širina 30 cm. Naišlo se na ostatke recentnih zidova. Potrebno je istaknuti 2 nalaza kamenih ulomaka koji su otkriveni u nasipu: ulomak manjeg kapitela pronađen u Ulici don Ive Prodana i kameni ulomak, najvjerojatnije mensa ponderaria, pronađen u Ulici Brne Krnatićica.

Na tim je poslovima bila angažirana Ivanka Radulić, dipl. arh., vanjska suradnica Muzeja. Povremeno je u radovima sudjelovala i mr. Kornelija Giunio.

- Od 24. rujna do 12. listopada, a u idućim mjesecima povremeno, proveden je nadzor na kapitoliju (sjeverno od crkve sv. Ilije).

Na tom se prostoru planira izgradnja Nadbiskupske klasične gimnazije. Najveći dio prostora kriptoporitka sjevernog trijema oko rimskog hrama prethodno je istražen, pa se nadzor odnosio na čišćenje tog prostora.

Osim Ivanke Radulić, dipl. arh., u radovima je sudjelovala i mr. Kornelija Giunio.

- Tijekom srpnja i kolovoza 2001. mr. Kornelija Giunio nadzirala je građevne radove u prostoru nekadašnjeg samostana sv. Ivana u Gradu (Zadru), gdje je počela izgradnja stambeno-poslovnog prostora.

Nadzor se odnosio na manje prethodno neistražene dijelove sklopa (pojas uz zidove klaustura i romanički zid). To se prije nije moglo učiniti zbog sigurnosti tih zidova.

- Tijekom prosinca 2001., u suradnji s Upravom za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskim odjelom Zadar provedena su nužna zaštitna istraživanja jugoistočnog dijela bedema (od položaja Dvorine u smjeru Bakićevih i Sirotkovićevih posjeda) u Ninu.

Taj plašt zidina posljednjih se godina na više mjesta urušio, pa je započeta konzervacija i djelomično istraživanje. Konzervatorsko-zaštitnim radovima obuhvaćeni su bedemi u dužini oko 93 cm. Istražena je četvrtasta kula koja izlazi iz vanjskog prstena zidina (11,70 x 4,85 m). Jedan ulomak liburnsko-rimskog cipusa s natpisom izvađen je iz zida i prebačen u Područnu arheološku zbirku.

Na većem dijelu poteza zidina (zimski uvjeti) iskop je najvećim dijelom bio pod vodom što je iznimno otežavalo praćenje najdublje sloja zida.

Nadzor iskopa obavila je mr. Marija Kolega, voditeljica Područne arheološke zbirke u Ninu, a u njemu su sudjelovali Majda Predovan, dipl. arh. i Marina Viduka, vanjske suradnice Muzeja.

- Od 3. do 13. rujna 2001. nastavljen je protekle godine započeti rad na podmorskim arheološkim istraživanjima na južnom grebenu kod otoka Silbe.

Posao je obavilo 14 ronilaca, koji su ukupno napravili 121 uron i odradili više od 100 sati ispod mora. Otkriveni su dijelovi brodske konstrukcije (dio kobilice, segmenti 11 rebara te brončani čavli i spojnice, kao i manji ulomci profiliranoga olovnog lima), te jedinstvena

brončana cijev koja je vjerojatno bila dio brodske crpke. Glavni dio tereta činile su izdužene amfore. Nađeno je i nešto sitnog materijala, ali i ostaci brodske kuhinje, sasvim izuzetni na našim nalazištima. Prvi je put u nas na dubokim nalazištima primijenjen novi tip mamut sisaljke. Također je prvi put na Jadranu dokumentacija pripravljena digitalnim fotoaparatom te je prvi put napravljeno i stereofotogrametrijsko snimanje i primjenom posebnog softvera izrađena trodimenzionalna slika nalazišta. Navedeni arheološki nalazi mogu se datirati u prvu polovicu 1. st.

U istraživanjima je sudjelovao trabakul "Branimir". Istraživanje je vodio prof. Smiljan Gluščević, voditelj Odjela za podmorsku arheologiju Arheološkog muzeja u Zadru. U istraživanju su još sudjelovali dr. Mario Jurišić, prof. Marijan Orlić, Miran Erić, dipl. arh., Jasen Mesić, dipl. arh. iz Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture RH, mr. Mato Ilkić s Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zadru, Andrej Gaspari, dipl. arh., David Polak, informatičar, Dobrila Džeparovska, vanjska suradnica Muzeja, Ida Koncani, studentica arheologije, Rato Čakić, Eduard Strenja i Davor Milošević, ronionci.

Istraživanje je financiralo Ministarstvo kulture RH.

Rekognosciranje i inspekcija terena

- Rekognosciranje i obilasci terena obavljani su na nalazištima Kruševo, trasa autoceste od tunela Sv. Rok do Maslenice, Paljув, Pridraga, Korlat, Starigrad-Paklenica, Ljubač, Podvršje, Pakoštane (Kostelj), Zadar (Višnjik, Gradska straža, Sv. Ivan u Gradu i dr.).
- Odjel za podmorsku arheologiju proveo je više rekognosciranja i inspekcija: Zaton (višeputno pregledan položaj rimske luke, pri čemu su otkriveni dijelovi trećega liburnskog broda), Pakoštane (pregledan položaj antičke luke), Brbinj – Dugi otok (interveniralo se na dojavu da su pronađeni dijelovi keramike). Utvrđeno je da je riječ o opljačkanom položaju na kojemu se sada sporadično nalaze ulomci amfora.), Vir (pregledano staro, odavno poznato i opljačkano nalazište), Premuda (Grebeni), Bošana (kod Biograda – inspekcija dijela poznate luke ispred kolosalnih rimskih ostataka na kopnu), otok Ugljan (uvala Činta – ustanovljeni ostaci amfora).

## 2. Zaštita

### 2.1. Preventivna zaštita / 2.2. Konzervacija / 2.3. Restauracija

- Konzervacija 815 predmeta (bronca, srebro, olovo, željezo, mesing) s nalazišta u Ninu, Starigradu, Zadru (Sv. Dominik, Zdravljak, Sv. Ivan u Gradu, Relja, Kaptolska knjižnica, Varoška ulica), Radošincima, Asseriji i dr.
- Preparirano je i očišćeno 146 staklenih, drvenih, koštanih i drugih predmeta, te 26 keramičkih i 10 kamenih ulomaka.
- Izvršena je rekonstrukcija 5 predmeta (kost, srebro, bronca).
- Nastavljen je rad na rekonstrukciji rimskih i ranohrvatskih spomenika za stalni postav Područne arheološke zbirke u Ninu. Potporom grada Nina obavljen je kompleksni konzervatorski zahvat na vijencu zdenca iz 14. st.

### 2.4. Ostalo

Odjel za obradu kamena i izradu odljeva

Izrada izvornih suvenira od umjetnog kamena, keramičkih odljeva, matrica te povremene rekonstrukcije i restauracije kamenih spomenika

- Izrađeno je:
  - 230 kopija od umjetnog kamena
  - 530 kopija od pečene zemlje (veći i manji primjerci)
  - 203 kalupa za lijevanje keramike

- 4 kalupa za utiskivanje keramike
- 4 veća reljefa u gipsu.

## 3. Dokumentacija

### 3.1. Inventarna knjiga

- Inventirano je 305 kom. raznovrsne arheološke građe.
- Signirano je 7.885 različitih arheoloških predmeta.

### 3.2. Katalog muzejskih predmeta

- Nastavljena je katalogizacija prapovijesne, rimske, ranosrednjovjekovne (ranohrvatske) arheološke građe.
- Pripremljen je i dijelom završen popis kataloških brojeva s drugim brojevima na predmetu (katalog bronce).

### 3.3. Fototeka / 3.4. Dijateka

- Inventirano je 1.040 dijapozitiva.
- Opis fotografija (1.082 kom.).
- Djelatnost fotolaboratorija bila je najvećim dijelom usmjerena na snimanja arheoloških nalazišta na širem zadarskom području. Franjo Nedved sudjelovao je u ovim arheološkim istraživanjima: Nin (Sv. Asel, hram, rimski mozaik, Donja vrata), Starigrad (Sv. Petar, Paklarić), Udbina (katedrala), Radošinci, Zadar (Sv. Dominik, dvorište Pomorske škole, Diklo, trasa telekomunikacijskog kabela u povijesnoj jezgri), Cvijina gradina, Poljica, Pridraga, Paljув – (ukupno 158 dana terenskih radova).
- Snimljeno je 180 crno-bijelih filmova (2.000 negativna) te izraženo 2.500 fotografija, 100 dijafilmova u boji (3.600 dijapozitiva), 15 filmova u boji (400 negativna).
- Sve je uvedeno u fototeku (zadnji broj 19.604/63.100).

### 3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

- *Ivan Čondić, muzejski crtač*

Cjelovita izrada crteža raznovrsnih arheoloških predmeta; zajedno s kolegom Jakovom Vučićem nacrtao je 216 pauspapira A3 formata rimskog mozaika u vrtu Kera u Ninu, te 21 crtež zidova: presjeci, tlorisi, pogledi (olovka, tuš). Napravio je 21 crtež na istraživanjima rimskog hrama u Ninu, te 8 crteža zidova kule Paklarić u Starigradu, tuširao i napravio dio plana položaja Paklarić.

Izradio je 54 crteža grobova s nalazišta Radošinci i Sv. Petra u Starigradu, te 3 crteža zidova (tloris i pogled) na arheološkom nalazištu u Asseriji. Zajedno s Jakovom Vučićem snimio je 71 zid i izradio geodetski plan arheološkog nalazišta Cvijina gradina kod Kruševa. Tuširao je 45 crteža ranohrvatskih grobova u Radošincima. Izradio je dio dokumentacije nalazišta Sv. Dominika u Zadru.

- *Svjetlana Pijaca, djelatnica Područne arheološke zbirke u Ninu*

Izradila je 110 crteža arheoloških predmeta. Napravila je cjelovitu tehničku dokumentaciju Sv. Asela (jug-jugoistok, sakristija, krstionica) i generalni plan (8), tehničke crteže i snimke (85) i 40 crteža grobova.

- *Jakov Vučić, apsolvant arheologije*

Osim navedenih poslova s Ivanom Čondićem, izradio je 50 crteža (Starigrad-Paklenica), 2 plana srednjovjekovnoga groblja u Starigradu i Radošincima.

- *Radivoje Žunić, dipl. arh.*

Izradio je 38 crteža. Dokumentacija se odnosi na položaj Kraljevac u Ninu.

- Ante Žderić, *dipl. arh.*

Izradio je cjelovitu dokumentaciju istraživačkih radova dvorišta Pomorske škole te tehničku dokumentaciju otkrivenih zidova i grobova kod crkve sv. Asela u Ninu (ukupno 28 crteža).

- Jadranka Čović, *dipl. arh.*

Izradila je 293 crteža (olovka, tuš) staklenih predmeta. Prilikom istraživanja u Asseriji izradila je 17 crteža kamenih ulomaka i 9 crteža grobova te tuširala 21 crtež grobova i ulomaka, 19 crteža sitnog materijala (kost, metal, keramičke perle).

### 3.10. Ostalo

Rad na terenskom inventaru i na sređivanju tehničke dokumentacije

## 4. Knjižnica

- Knjige dobivene razmjenom, kao i one kupljene, gomilaju se i ne obrađuju sustavno jer Muzej nema zaposlenog knjižničara.
- Obavljen je niz razgovora s Gradskom knjižnicom u Zadru, koja je spremna pomoći Muzeju.

## 6. Stručni rad

### 6.3. Djelovanje u strukovnim društvima

- Svi stručni djelatnici-arheolozi članovi su Hrvatskoga arheološkog društva.
- Radomir Jurić djeluje kao predsjednik Upravnog vijeća Arheološkog muzeja Istre i član Hrvatskoga muzejskog vijeća.
- Mr. Marija Kolega članica je Središnjeg odbora Hrvatskoga arheološkog društva.

### 6.4. Sudjelovanje na kongresima, seminarima

- Na II simpoziju etnologa konzervatora Hrvatske i Slovenije, koji je od 6. do 8. lipnja održan u Starigradu-Paklenici, Radomir Jurić održao je referat *Arheološka baština Starigrada*.
- Na znanstvenom skupu Hrvatskoga arheološkog društva u Metkoviću Smiljan Gluščević sudjelovao je s referatom *Arheološka i hidroarheološka topografija Donje Neretve*, a Radomir Jurić govorio je o srednjovjekovnim nalazištima donjonejadranskog kraja.
- Na Međunarodnome arheološkom savjetovanju u Puli *Voda kao izvor života* referate su imali Ivo Fadić (o antičkim zdencima Zadra), Smiljan Gluščević (izvijestio je o rezultatima višegodišnjih istraživanja na Grebenima kod Silbe, a zajedno s kolegicom Narcisom Bolšec-Ferri govorio je o zaštitnim istraživanjima antičke luke u Katoru kod Umaga), a Kornelija Giunio, Radomir Jurić i Branka Nedved održali su zajednički referat *Termalni kompleksi Jadera u svjetlu novih arheoloških istraživanja*.
- Ivo Fadić je na Međunarodnom znanstvenom skupu *Komunikacije antičkog Jadrana – 2. st. pr. Krista do 7. st. po Kristu* održao referat *Import stakla iz sirijskih staklarskih radionica*.
- Ivo Fadić, Branka Nedved, Natalija Klarin, Smiljan Gluščević, Radomir Jurić, Cvita Raspović i Ivan Čondić prisustvovali su znanstvenom skupu i godišnjoj skupštini Hrvatskoga arheološkog društva u Metkoviću.
- Muzejska pedagoginja sudjelovala je na I. skupu muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem u Puli, na kojemu je prezentirala Pedagoško-andragoški odjel Arheološkog muzeja iz Zadra.

### 6.5. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Fadić, Ivo. *Stakleni amforisci i stakleni oblici tipa amfore*. // *Annales – Anali za istarske i mediteranske studije*. 22 (2000.), str. 543-558.
- Fadić, Ivo. *Putalj u kasnoj antici*. // *Sv. Juraj od Putalja*. Split 2001., str. 115-150.
- Fadić, Ivo. *Priscinus – II vir i edil Asserije*. // *Diadora*. 20 (2001.), str. 157-176.
- Fadić, Ivo. *Bedemi Asserije*. // *Histria Antiqua*. Pula, 2001, str. 69-89.
- Fadić, Ivo. *Zdenci antičkog Jadera*. // *Materijali*. 13 (2001.), str. 47-48. i 100-101.
- Giunio, Kornelija. *Egipatski amulet u Zadru*. // *Diadora*. 20 (2001.), str. 177-191.
- Giunio, Kornelija. *Bedemi na natpisima Liburnije*. // *Histria Antiqua*. 7 (2001.) str. 41-59.
- Gluščević, Smiljan. IX International Symposium on Boat and Ship Archaeology. // *Obavijesti HAD-a*. 1 (2001.), str. 26-30.
- Gluščević, Smiljan. *Annales du 14e Congres de l'Association Internationale pour l'Histoire du Verre, Lochen 2000*. // *Obavijesti HAD-a*. 1 (2001.), str. 73-81.
- Gluščević, Smiljan. *Hidroarheološke aktivnosti na zadarskom području*. // *Obavijesti HAD-a*. 1 (2001.), str. 43-47.
- Gluščević, Smiljan. *Antički brodolom na Grebenima kod Silbe*. // *Materijali*. 13 (2001.), str. 50-51.
- Gluščević, Smiljan. *Kataro 2001*. // *Materijali*. 13 (2001.), str. 52-53.
- Gluščević, Smiljan. *Novi prinosi za poznavanje suburbanog prostora antičkog Zadra*. // *Histria Antiqua*. 7 (2001.), str. 217-222.
- Gluščević, Smiljan; Bolšec-Ferri, N. *Zaštitna podmorska istraživanja u antičkog luci Kataro kod Umaga*. // *Obavijesti HAD-a*. 3 (2001.), str. 100-108.
- Gluščević, Smiljan. 7. međunarodno savjetovanje *Voda kao izvor života*, Pula, 27. studenoga do 1. prosinca. // *Obavijesti HAD-a*. 3 (2001.), str. 29-36.
- Jurić, Radomir. *Kašić kraj Zadra, Maklinovo brdo*. // *Hrvati i Karolinzi* (katalog izložbe, II. dio). Split, 2000., str. 284-285.
- Jurić, Radomir. *Nin, Ždrijac*. // *Hrvati i Karolinzi* (katalog izložbe, II. dio). Split, 2000., str. 249-309.
- Jurić, Radomir. *Nepoznato nalazište (jezičac kraj 8. st. 7)*. // *Hrvati i Karolinzi* (katalog izložbe). Split, 2002., str. 309.
- Jurić, Radomir. *Kašić presso Zadar (Zara), Maklinovo brdo*. // *Bizantini e Croati, Carolingi* (katalog izložbe). Brescia, 2001., str. 414-415.
- Jurić, Radomir. *Nin (Enona), Ždrijac*. // *Bizantini, Croati, Karolingi* (katalog izložbe). Brescia, 2001., str. 465-466.
- Jurić, Radomir. *Božidar Vilhar (1921-1999)*. // *Diadora*. 20 (2001.), str. 317-320.
- Jurić, Radomir. *Radošinovci - Vinogradine 2001*. // *Obavijesti HAD-a*. 3 (2001.), str. 115-116.
- Jurić, Radomir. *Starigrad - Sv. Petar 2001*. // *Obavijesti HAD-a*. 3 (2001.), str. 125-126.
- Jurić, Radomir. *Katedrala sv. Jakova u Krbavi (Udbina)*. // *Obavijesti HAD-a*. 3 (2001.), str. 127-131.
- Jurić, Radomir. *Kulturna zbivanja u Zadru*. // *Zadarska smotra*. 1/3 (2000.), str. 501-532.
- Klarin, Natalija. *Šandalja – kamenje govori*. // *Obavijesti HAD-a*. 2 (2001.)
- Klarin, Natalija. *Prapovijesni grobovi u Asseriji – istraživanja 1999*. // *Diadora*. 20 (2001.), str. 122-123.

- Kolega, Marija. *Nin-arheološka istraživanja u sklopu župne crkve sv. Asela (Anselma)*. // Obavijesti HAD-a. 2 (2001.), str. 83-90.
- Kolega, Marija. *Nin-arheološka istraživanja ispred župne crkve Sv. Asela (Anselma)* // Obavijesti HAD-a. 2 (2001.), str. 91-95.
- Kolega, Marija. *Rimski nadgrobni spomenici s figuralnim prikazom u Enoni*. // Diadora. 20 (2001.)
- Kolega, Marija. *Esculture de marmol de Vespasiano procedente del Augusteum de Narona, kat. br. 70, 104-105*. U: *Tarraco puerta de Roma, Exposición organizada por la fundación "la Caixa"*, Tarragona, Barcelona, 2001.

## 6.6. Stručno usavršavanje

- Ivo Fadić završio je svoju disertaciju.
- Tri djelatnika Muzeja nastavila su rad na doktorskoj disertaciji.
- Jedan djelatnik Muzeja nastavlja rad na magistarskom radu.
- Pedagoginja je sudjelovala na seminaru waldorfske pedagogije koji je održan u Zadru.

## 6.7. Tečajevi, studijska putovanja

- Stručnjaci Muzeja posjetili su muzeje u Splitu, Šibeniku, Puli, Zagrebu, Veneciji, Parizu, Umagu, Piranu i dr.
- Branka Nedved, Cvita Raspović, Natalija Klarin, Marija Petričić, Ivan Čondić i Marija Kolega posjetili su izložbu *Gli Etruschi* u Veneciji.
- Ivo Fadić, Branka Nedved, Natalija Klarin, Smiljan Gluščević, Radomir Jurić, Cvita Raspović i Ivan Čondić posjetili su arheološka nalazišta u dolini Neretve, posebice Naronu i Mogorjelo.

## 6.8. Stručna i znanstvena obrada muzejske građe

- Sređivanje i stručna obrada novopronađene arheološke građe (sa svih istraživanja navedenih pod točkom 1).
- Nastavak obrade građe s prethodnih istraživanja (Zadar – Varoška ulica, Relja, Kaptolska knjižnica, Vrsi – Sv. Toma, Starigrad – Sv. Petar i dr.).
- Rad na kartoteci predmeta (260 kom.) i kartoteci grobova (102 kom.).
- Branka Nedved radila je na topografiji Liburnije, ali i na prepisivanju starih talijanskih kataloga i rekonstrukcijama onih koji su nestali tijekom Drugoga svjetskog rata.

## 6.10. Revizija građe

Nastavljen je rad na reviziji staroga muzejskog fundusa (posebice stalnog postava prapovijesne zbirke).

## 6.13. Ostalo

- Suradnja sa srodnim ustanovama

Nastavljena je stručna i znanstvena suradnja sa ustanovama u Hrvatskoj, Zadru i inozemstvu. To su: Arheološki muzej u Zagrebu, Splitu, Puli, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zadru, Zagrebu i Splitu, Filozofski fakultet u Zadru, Zagrebu, Rijeci i Ljubljani, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, Zavičajni muzej u Biogradu i Benkovcu, Muzej Like u Gospiću, Gradski muzej u Vukovaru, Senju, Umagu, Varaždinu, Županijski muzej u Šibeniku, Muzej krapinskog pračovjeka u Krapini, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja u Rijeci, Muzejski dokumentacijski centar, Dubrovački muzej, Institut za arheologiju u Zagrebu, Zavod za arheologiju pri HAZU u Zagrebu, Zavod za povijesne znanosti pri HAZU u Zadru, Institut za kulturnu razmjenu Italije i Hrvatske u Rimu, Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru, Narodni muzej u Zadru, Pokrajinski muzej u Kranju, Gradsko kulturno središte u Metkoviću,

Državni arhiv u Zadru, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta u Zadru.

## 7. Znanstveni rad

Nekoliko stručnih djelatnika uključeno je u znanstvene projekte Filozofskog fakulteta u Zadru.

## 9. Izložbena djelatnost

- *Crux vince*

Arheološki muzej, 1. prosinca 2000. - početak svibnja 2001.

Gostovanje izložbe Muzeja Makedonije iz Skopja

- *Kamenje govori – Šandalja u svjetlu litičke tehnologije*

Arheološki muzej, od 18. svibnja

Izložba je otvorena u povodu Međunarodnog dana muzeja.

Izložbu su zajednički priredili Arheološki muzej Istre, Arheološki muzej u Zagrebu i Arheološki zavod Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

O značenju nalaza govorila je J. Balen, kustosica Arheološkog muzeja iz Zagreba, dok je dr. Ivor Karavanić, docent Filozofskog fakulteta iz Zagreba uživo pokazao način izrade litičkih predmeta, a glumci iz Pule priredili su poseban program stvarajući prapovijesni (pećinski) ugođaj.

- Izložba o Asseriji

Zavičajni muzej u Benkovcu, od 13. lipnja

Autor izložbe: Ivo Fadić

Izložba je otvorena u povodu Dana grada Benkovca i Blagdana sv. Ante, a zajednički su je priredili zadarski Arheološki muzej i Grad Benkovac.

- *Arauzona – Velika Mrdakovica – liburnski grad i nekropola*

Arheološki muzej, od 19. srpnja

Gostujuća izložba Županijskog muzeja iz Šibenika

- *Antički brod u podmorju Mljeta*

Arheološki muzej, od 27. rujna

Gostujuća izložba Dubrovačkih muzeja - Pomorskog muzeja

Autorica izložbe: Anica Kisić

## 10. Izdavačka djelatnost

### 10.1. Tiskovine

Iz tiska je izašao 20. svezak muzejskoga glasila Diadora.

## 11. Edukativna djelatnost

### 11.1. Specijalna vodstva

Za više od 90 učeničkih, studentskih i drugih skupina priređena su stručna vodstva po Muzeju u Zadru i po Zbirci u Ninu, te po gradovima Zadru, Ninu, Pagu, Asseriji i dr.

### 11.3. Radionice i igraonice

- Nastavljen je rad na projektu *Živi muzej*.
- Radionica nakita ostvarena je u suradnji sa Snježanom Karinjom iz Piranskog muzeja (Slovenija). Ona je održala 2 radionice: jednu za djelatnike Arheološkog muzeja, a drugu za djecu koja su već bila uključena u rad putem programa u Muzeju.

- Cvita Raspović samostalno je održala 10 radionica na kojima se izrađivao nakit od gline, glinamola i metala. Predmeti koje su djeca izradila na tim radionicama predstavljeni su na javnoj radionici koja je bila organizirana uz Međunarodni dan muzeja.
- Održana je radionica koju je vodio dr. Ivor Karavanić, docent Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a tema joj je bila izrada oruđa od kamena.
- Organiziran je izlet u Paklenicu, koji je muzejskoj pedagoginji poslužio kao radionica na kojoj je objasnila život čovjeka u prošlosti.
- Jedna radionica održana je s tematikom iz antike.

## 11.5. Ostalo

- Nastavljena je plodna suradnja sa zadarskim osnovnim i srednjim školama na zadarskom području i izvan njega.
- U Muzeju se održavaju vježbe za studente arheologije, kulture i turizma, povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta i Visoke učiteljske škole u Zadru.
- Nastavljena je suradnja sa sličnim odjelima u Hrvatskoj, posebice s onim u Arheološkome muzeju u Zagrebu.
- R. Jurić viši je sveučilišni predavač na Filozofskom fakultetu u Zadru.

## 12. Odnosi s javnošću (PR)

### 12.1. Press / 12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Ostvarena je suradnja sa sredstvima javnog priopćavanja u Zadru i izvan njega: Hrvatskom radiotelevizijom (posebice sa studijom Zadar), Hrvatskim radijem (radiopostajom Zadar I i II), Slobodnom Dalmacijom, Vjesnikom, Zadarskim listom, Večernjim listom, Glasom Istre, Zadarskim regionalom, Narodnim listom, Novim listom, Jutarnjim listom, Gradskom televizijom Zadar, Radijem 057, Radijem Donat FM, 3. programom RAI – (Trst), Mladinom (Ljubljana) i dr.
- Ravnatelj je za Međunarodni dan muzeja (18. svibnja) i Dan arheološkog muzeja (30. studenoga) održao tradicionalni susret s novinarima te ih upoznao s cjelokupnom djelatnošću u tekućem godini.
- Svi stručni djelatnici (Fadić, Giunio, Gluščević, Jurić, Klarin, Kolega, B. Nedved i Raspović) surađivali su sa sredstvima javnog priopćavanja.

## 12.4. Promocije i prezentacije / 12.5. Koncerti i priredbe

- U Muzeju je priređeno nekoliko modnih revija u sklopu humanitarnih priredbi, koncerata i predstavljanja knjiga.
- U suradnji s Etnološkim odjelom Narodnog muzeja, Visokom učiteljskom školom i Kazalištem lutaka održana je u Gradskoj loži lutkarska predstava za Dan grada Zadra i blagdan sv. Krševana.

## 14. Ukupan broj posjetitelja

- Arheološki muzej razgledalo je 6.318 posjetitelja.
- Područnu arheološku zbirku u Ninu posjetilo je 4.390 osoba.
- Crkvu sv. Donata posjetile su 38.772 osobe.

## 15. Financije

### 15.3. Investicije

- Osigurana su sredstva (700.000 kn) za nastavak uređenja istočnog krila samostana sv. Nikole.
- Na 2. katu nove zgrade postavljen je sustav za hlađenje.

## 16. Ostale akcije

### 16.2. Ostalo

- Uređenje istočnog krila samostana sv. Nikole za potrebe Središnje radionice za konzervaciju podzemskih arheoloških nalaza i druge pogone Arheološkog muzeja.
- Suradnja s više tvrtki, posebice s Turisthotelom, hotelom Alan i Rajna iz Starigrada, Atrijem, Ledom, Elektrom i dr.
- Suradnja s gradskim upravama Zadra, Nina, Novalje i Benkovca, te općinama u Starigradu, Udbini, Preku, Novigradu i dr.
- Nakit koji je izradila C. Raspović predstavljen je kao muzejski suvenir za izložbu suvenira u sklopu natječaja za suvenir Zadra.
- Tehničko održavanje Muzeja, te izrada metalne mreže za podmorska arheološka istraživanja, 40 stalaka za amfore, te 4 para držača za mamut - topove (Ante Šalov)
- Održavanje muzejskih zgrada muzeja u Zadru i Ninu te crkve sv. Donata. Redovito održavanje i nadzor električnih, vodoinstalacijskih i ostalih tehničkih sustava. Postavljanje vodovodne instalacije na bazenima za konzervaciju drvene brodske konstrukcije, pregled aparata za gašenje požara i održavanja protupožarne zaštite, briga o servisu PP aparata, hidrantske mreže i dr. (Ivica Ukalović).